

Επίσημη Εφημερίδα C 108 I της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

63ο έτος

1 Απριλίου 2020

Περιεχόμενα

II Ανακοινώσεις

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2020/C 108 I/01

Ανακοίνωση της Επιτροπής, — Οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19 1

EL

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19

(2020/C 108 I/01)

1. Εισαγωγή — Επιλογές και δυνατότητες ευελιξίας βάσει του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις

Η νόσος COVID-19 είναι μια κρίση στον τομέα της υγείας η οποία απαιτεί γρήγορες και έξυπνες λύσεις, καθώς και ευελιξία, ώστε να αντιμετωπιστεί η τεράστια αύξηση της ζήτησης για παρόμοια αγαθά και υπηρεσίες, τη στιγμή που ορισμένες αλυσίδες εφοδιασμού διαταράσσονται. Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα στα κράτη μέλη βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για τα περισσότερα από τα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες. Ενδεικτικά και μόνο, πρέπει να εξασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα εξοπλισμού ατομικής προστασίας, όπως είναι οι μάσκες προσώπου και τα προστατευτικά γάντια, ιατροτεχνολογικών προϊόντων, ιδίως αναπνευστήρων, άλλων ιατρικών εφοδίων, αλλά και νοσοκομειακών υποδομών και υποδομών ΤΠ.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Επιτροπή από κοινού με τα κράτη μέλη έχει ήδη εντείνει τις προσπάθειές της μέσα από τη δρομολόγηση κοινών δράσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων για διάφορες ιατρικές προμήθειες.

Για την καλύτερη εξατομίκευση της βοήθειας που παρέχει σε αυτή την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η Επιτροπή εξηγεί στις παρούσες οδηγίες ⁽¹⁾ ποιες επιλογές και δυνατότητες ευελιξίας είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις όσον αφορά την αγορά προμηθειών, υπηρεσιών και έργων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα έχουν στη διάθεσή τους διάφορες επιλογές:

- Πρώτον, σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης μπορούν να επωφεληθούν από τις δυνατότητες σημαντικής σύντμησης των προθεσμιών, ώστε να επισπεύσουν τις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες.
- Εάν αυτή η ευελιξία δεν επαρκεί, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση. Μπορεί να επιτραπεί ακόμη και απευθείας ανάθεση σε προεπιλεγμένο οικονομικό φορέα, υπό τον όρο ότι ο φορέας αυτός είναι ο μόνος που είναι σε θέση να παράσχει τις απαιτούμενες προμήθειες εντός των τεχνικών και χρονικών περιορισμών που επιβάλλονται από την εξαιρετικά επείγουσα κατάσταση.
- Επιπλέον, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα πρέπει επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αναζητήσουν εναλλακτικές λύσεις και να συνεργαστούν με την αγορά.

⁽¹⁾ Οι παρούσες οδηγίες βασίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του ασύλου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015 (COM/2015/0454 final). Οι παρούσες οδηγίες αντικατοπτρίζουν την αντίληψη της Επιτροπής όσον αφορά τις Συνθήκες, τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο). Σημειώνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, αρμόδιο για τη δεσμευτική ερμηνεία του ενωσιακού δικαίου είναι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι οδηγίες δεν αλλάζουν το νομικό πλαίσιο.

Οι παρούσες οδηγίες εστιάζουν ιδίως στις συμβάσεις σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις, οι οποίες επιτρέπουν στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να πραγματοποιούν αγορές μέσα σε λίγες ημέρες, ή ακόμη και ώρες, εάν χρειάζεται. Για μια κατάσταση όπως ακριβώς είναι η τρέχουσα κρίση της νόσου COVID-19, η οποία διαθέτει εξαιρετικά επείγοντα και απρόβλεπτο χαρακτήρα, οι οδηγίες της ΕΕ δεν περιέχουν διαδικαστικούς περιορισμούς.

Συγκεκριμένα, η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση επιτρέπει στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να προμηθεύονται εμπορεύματα και υπηρεσίες το συντομότερο δυνατό. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (στο εξής: οδηγία) ⁽²⁾, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν να διαπραγματεύονται απευθείας με τους δυνητικούς αναδόχους και δεν ισχύουν απαιτήσεις δημοσίευσης, ούτε προθεσμίες, ούτε ελάχιστος αριθμός υποψηφίων προς διαβούλευση, ούτε άλλες διαδικαστικές απαιτήσεις. Δεν υπάρχουν ρυθμίσεις για διαδικαστικά βήματα σε επίπεδο ΕΕ. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι αρχές μπορούν να ενεργούν όσο το δυνατόν ταχύτερα από τεχνικής/υλικής άποψης —και η διαδικασία μπορεί να αποτελεί εκ των πραγμάτων άμεση ανάθεση η οποία υπόκειται μόνο στους υλικούς/τεχνικούς περιορισμούς που αφορούν την πραγματική διαθεσιμότητα και την ταχύτητα της παράδοσης.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις παρέχει σε όλους τους αγοραστές του δημόσιου τομέα την απαραίτητη ευελιξία ώστε να αγοράζουν το ταχύτερο δυνατό αγαθά και υπηρεσίες που συνδέονται με την κρίση της νόσου COVID-19. Για να επισπεύσουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν επίσης να εξετάσουν τα εξής ενδεχόμενα:

- επικοινωνία με δυνητικούς αναδόχους εντός και εκτός ΕΕ μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή αυτοπροσώπως.
- πρόσληψη ατόμων τα οποία διαθέτουν καλύτερες επαφές στις αγορές.
- αποστολή αντιπροσώπων απευθείας στις χώρες που διαθέτουν τα αναγκαία αποθέματα και μπορούν να διασφαλίσουν άμεση παράδοση.
- επικοινωνία με δυνητικούς προμηθευτές ώστε να συμφωνήσουν σε αύξηση της παραγωγής ή στην έναρξη ή ανανέωση της παραγωγής.

Ωστόσο, σε καταστάσεις εξαιρετικής αύξησης της ζήτησης παρόμοιων αγαθών, προϊόντων και υπηρεσιών σε συνδυασμό με σημαντικές διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού, μπορεί να είναι υλικά/τεχνικά αδύνατη η σύναψη συμβάσεων ακόμη και με τις ταχύτερες διαθέσιμες διαδικασίες. Για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορεί να χρειαστεί να αναζητήσουν εναλλακτικές και πιθανώς καινοτόμες λύσεις, οι οποίες ενδέχεται να είναι ήδη διαθέσιμες στην αγορά ή να μπορούν να αναπτυχθούν μέσα σε (πολύ) σύντομο χρονικό διάστημα. Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα πρέπει να εντοπίζουν λύσεις και να αλληλεπιδρούν με τους δυνητικούς προμηθευτές, προκειμένου να αξιολογήσουν κατά πόσον αυτές οι εναλλακτικές λύσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους ⁽³⁾. Η αλληλεπίδραση με την αγορά μπορεί να προσφέρει καλές ευκαιρίες ώστε να ληφθούν υπόψη και οι πτυχές που αφορούν τις στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις, όπου στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων ενσωματώνονται περιβαλλοντικές, καινοτόμες και κοινωνικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας σε τυχόν παρεχόμενες υπηρεσίες.

Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα είναι πλήρως εξουσιοδοτημένοι βάσει του πλαισίου της ΕΕ να συνεργάζονται με την αγορά και να αναπτύσσουν επαφές. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι αλληλεπίδρασης με την αγορά με σκοπό την τόνωση της προσφοράς και, για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες, η εφαρμογή των διαδικασιών κατεπείγοντος θα μπορούσε να αποδειχθεί πιο αξιόπιστο μέσο για την επίτευξη καλύτερης σχέσης ποιότητας-τιμής και την ευρύτερη πρόσβαση στις διαθέσιμες προμήθειες. Επιπλέον:

- Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν να χρησιμοποιούν καινοτόμα ψηφιακά εργαλεία ⁽⁴⁾ ώστε να εγείρουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι σε θέση να προτείνουν εναλλακτικές λύσεις. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να διοργανώσουν μαραθωνίους ανάπτυξης εφαρμογών (hackathons) για νέες ιδέες χάρη στις οποίες οι μάσκες προστασίας θα μπορούσαν να επαναχρησιμοποιούνται αφού καθαριστούν, καθώς και για ιδέες σχετικά με αποτελεσματικούς τρόπους προστασίας του ιατρικού προσωπικού, τρόπους ανίχνευσης του ιού στο περιβάλλον κ.λπ.
- Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν επίσης να συνεργάζονται στενότερα με οικοσυστήματα καινοτομίας ή δίκτυα επιχειρηματιών, τα οποία θα μπορούσαν να προτείνουν λύσεις.

⁽²⁾ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

⁽³⁾ Κατευθυντήριες γραμμές και ορθές πρακτικές για την αγορά καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών: https://ec.europa.eu/info/policies/public-procurement/support-tools-public-buyers/innovation-procurement_el

⁽⁴⁾ Οι ψηφιακές δημόσιες συμβάσεις ενθαρρύνουν καινοτόμες προσεγγίσεις https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital_en

Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν να βασίζονται στο πλαίσιο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, το οποίο προσφέρει τους τρόπους και τα μέσα για την αντιμετώπιση σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, όπως η πανδημία COVID-19.

Το πλαίσιο επιτρέπει στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να ακολουθούν στρατηγική πολλαπλών σταδίων και τους ενθαρρύνει να το πράττουν. Πρώτον, για τις άμεσες και προβλεπόμενες βραχυπρόθεσμες ανάγκες τους, θα πρέπει να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες ευελιξίας του πλαισίου. Συμπληρωματικά, ενθαρρύνονται να προμηθεύονται από κοινού και να επωφελούνται από τις πρωτοβουλίες κοινών προμηθειών της Επιτροπής. Οι διαδικασίες με συντμημένες προθεσμίες καλύπτουν τις ανάγκες τους μεσοπρόθεσμα, δεδομένου ότι συνιστούν καταρχήν πιο αξιόπιστα μέσα για την επίτευξη καλύτερης σχέσης ποιότητας-τιμής και για τη διασφάλιση ευρύτερης πρόσβασης στις επιχειρηματικές ευκαιρίες και σε μεγαλύτερο εύρος διαθέσιμων προμηθειών.

Η Επιτροπή θα κινητοποιήσει όλους τους πόρους της για την παροχή περαιτέρω συμβουλών και συνδρομής ⁽⁵⁾ στα κράτη μέλη και στους αγοραστές του δημόσιου τομέα.

2. **Επιλογή διαδικασιών και προθεσμιών βάσει του πλαισίου της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις — ιδίως σε επείγουσες και εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει στις μέρες μας μεγάλο αριθμό προκλήσεων εξαιτίας της ξαφνικής και γενικευμένης κρίσης στον τομέα της υγείας που προκάλεσε η νόσος COVID-19. Οι παρούσες οδηγίες παρέχουν μια επισκόπηση των δυνατοτήτων που έχουν οι αγοραστές του δημόσιου τομέα, οι αναθέτουσες αρχές ⁽⁶⁾, να αποκτούν εφόδια και υπηρεσίες πρώτης ανάγκης γρήγορα, καθώς και πρόσθετες υποδομές, εάν χρειάζεται.

Οι ευρωπαϊκοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις παρέχουν όλα τα απαραίτητα εργαλεία για την κάλυψη των εν λόγω αναγκών, βάσει των διατάξεων της οδηγίας.

2.1. **Επιλογή των διαδικασιών γενικά**

Για τις συμβάσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να επιλέξει την ανάθεση της σύμβασης με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία (άρθρο 26 παράγραφος 2 της οδηγίας) ⁽⁷⁾.

Για τις ανοικτές διαδικασίες που διέπονται από την οδηγία, εφαρμόζεται προθεσμία 35 ημερών για την υποβολή των προσφορών ⁽⁸⁾.

Για τις κλειστές διαδικασίες, η οδηγία προβλέπει προθεσμία 30 ημερών για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής και επιπλέον προθεσμία 30 ημερών για την υποβολή των προσφορών ⁽⁹⁾. Η τελευταία προθεσμία, σε περίπτωση που η εθνική νομοθεσία προβλέπει τη συγκεκριμένη επιλογή, μπορεί να συμφωνηθεί μεταξύ των μη κεντρικών αναθετουσών αρχών —π. χ. των περιφερειακών ή των τοπικών αρχών— και των συμμετεχόντων· αν δεν μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία, τότε μπορεί να εφαρμοστεί ελάχιστη προθεσμία 10 ημερών ⁽¹⁰⁾.

Επιπλέον, τόσο στις ανοικτές όσο και στις κλειστές διαδικασίες, οι προθεσμίες αυτές μπορούν να συντμηθούν:

- (1) είτε σε περίπτωση προκαταρκτικής προκήρυξης που δεν χρησιμοποιήθηκε ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, αλλά περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται στο παράρτημα V μέρος Β τμήμα I για την προκήρυξη σύμβασης, και η οποία απεστάλη προς δημοσίευση εντός διαστήματος 35 ημερών έως 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης·
- (2) είτε σε επείγουσες καταστάσεις, δόντως αιτιολογημένες από την αναθέτουσα αρχή, οι οποίες καθιστούν αδύνατη την τήρηση της εφαρμοστέας ελάχιστης προθεσμίας (βλ. σημείο 2 κατωτέρω).

2.2. **Σε επείγουσες καταστάσεις — συντομευμένες προθεσμίες**

Εάν προκύψει επείγουσα κατάσταση, η οδηγία προβλέπει σημαντική σύντμηση των γενικών προθεσμιών: στο πλαίσιο της ανοικτής διαδικασίας, η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών μπορεί να συντμηθεί σε 15 ημέρες σε περιπτώσεις δόντως αιτιολογημένης επείγουσας κατάστασης ⁽¹¹⁾· στο πλαίσιο της κλειστής διαδικασίας, η προθεσμία για την υποβολή αίτησης συμμετοχής μπορεί να μειωθεί σε 15 ημέρες ⁽¹²⁾ και για την υποβολή προσφοράς σε 10 ημέρες ⁽¹³⁾. Αυτό καθιστά εφικτή την ταχεία ανάθεση της σύμβασης.

⁽⁵⁾ Υπάρχουν πάνω από 250 000 αναθέτουσες αρχές στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι ήδη σε επικοινωνία με τα καθορισμένα εθνικά σημεία επαφής των κρατών μελών μέσω ειδικού ηλεκτρονικού εργαλείου WIKI.

⁽⁶⁾ Το κράτος, οι περιφερειακές ή οι τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις που αποτελούνται από μία ή περισσότερες τέτοιες αρχές ή από έναν ή περισσότερους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

⁽⁷⁾ Πιθανώς, δεν θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθούν σ' αυτό το πλαίσιο οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού ή ο ανταγωνιστικός διάλογος, αφού οι όροι χρήσης τους δεν θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν υπό τις συνθήκες που εξετάζονται στις παρούσες οδηγίες.

⁽⁸⁾ Άρθρο 27 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽⁹⁾ Άρθρο 28 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹⁰⁾ Άρθρο 28 παράγραφος 4 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹¹⁾ Άρθρο 27 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹²⁾ Άρθρο 27 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹³⁾ Άρθρο 28 παράγραφος 6 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Η χρήση «επισπευσμένης» ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας είναι σύμφωνη με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, και διασφαλίζει τον ανταγωνισμό ακόμη και σε επείγουσες καταστάσεις. Σε επείγουσες καταστάσεις οι οποίες καθιστούν αδύνατη την τήρηση των εφαρμοστέων ελάχιστων προθεσμιών υπό κανονικές συνθήκες, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συντομεύσουν τις προθεσμίες που εφαρμόζονται σε ανοικτή ή κλειστή διαδικασία δημόσιων συμβάσεων σύμφωνα με την οδηγία.

Διαδικασία	Ελάχιστες κανονικές προθεσμίες	Ελάχιστες συντομευμένες προθεσμίες
Ανοικτή διαδικασία	35 ημέρες ⁽¹⁴⁾	15 ημέρες
Κλειστή διαδικασία (βήμα 1: αίτηση συμμετοχής)	30 ημέρες ⁽¹⁵⁾	15 ημέρες ⁽¹⁶⁾
Κλειστή διαδικασία (βήμα 2: υποβολή της προ-σφοράς)	30 ημέρες ⁽¹⁷⁾	10 ημέρες ⁽¹⁸⁾

2.3. Σε εξαιρετικά επείγουσες καταστάσεις — διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση

Με τη «διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση», το ενωσιακό δίκαιο παρέχει ένα πρόσθετο εργαλείο, το οποίο θα επιτρέψει την ταχύτερη ανάθεση συμβάσεων για την κάλυψη των αναγκών που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις χρησιμοποιώντας τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση «στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση: οι περιστάσεις τις οποίες επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για τη δικαιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης σε καμία περίπτωση δεν απορρέουν από δική τους ευθύνη.» [Άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της οδηγίας].

Δεδομένου ότι οι αναθέτουσες αρχές παρεκκλίνουν εν προκειμένω από τη βασική αρχή της Συνθήκης σχετικά με τη διαφάνεια, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απαιτεί η χρήση της διαδικασίας αυτής να εξακολουθήσει να γίνεται κατ' εξαίρεση. Όλες οι προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται σωρευτικά και πρέπει να ερμηνεύονται συστατικά (βλ., π.χ., την υπόθεση C-275/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, και την υπόθεση C-352/12, Consiglio Nazionale degli Ingegneri). Η «διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση» επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να διαπραγματεύονται απευθείας με τους δυνητικούς αναδόχους: η άμεση ανάθεση σε προεπιλεγμένο οικονομικό φορέα εξακολουθεί να αποτελεί την εξαίρεση, η οποία εφαρμόζεται εάν μόνο μία επιχείρηση είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση εντός των τεχνικών και χρονικών περιορισμών που επιβάλλονται από τον κατεπείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης.

Κάθε αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χρήση της εν λόγω «διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» και, σε χωριστή έκθεση, θα πρέπει να αιτιολογεί την απόφασή της να επιλέξει τέτοια διαδικασία ⁽¹⁹⁾. Κατά την αξιολόγηση κάθε μεμονωμένης περίπτωσης πρέπει να πληρούνται τα ακόλουθα σωρευτικά κριτήρια:

2.3.1. «Γεγονότα τα οποία η υπόψη αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει»

Ο αριθμός των ασθενών με COVID-19 που χρήζουν ιατρικής περίθαλψης αυξάνεται καθημερινά και, στα περισσότερα κράτη μέλη, αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω έως ότου επέλθει η κορύφωση.

Τα γεγονότα αυτά, και ιδίως η ιδιαίτερη εξέλιξή τους, πρέπει να θεωρηθούν απρόβλεπτα για κάθε αναθέτουσα αρχή. Οι ιδιαίτερες ανάγκες σε νοσοκομεία και άλλα ιδρύματα υγείας που παρέχουν υπηρεσίες περίθαλψης, σε εξοπλισμό ατομικής προστασίας, αναπνευστήρες, πρόσθετες κλίνες, καθώς και σε πρόσθετες υποδομές εντατικής θεραπείας και νοσοκομειακής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένου κάθε είδους τεχνικού εξοπλισμού, δεν θα μπορούσαν ασφαλώς να έχουν προβλεφθεί και προγραμματιστεί εκ των προτέρων, και, ως εκ τούτου, συνιστούν απρόβλεπτο γεγονός για τις αναθέτουσες αρχές.

2.3.2. Ο κατεπείγων χαρακτήρας της κατάστασης καθιστά αδύνατη τη συμμόρφωση με τις γενικές προθεσμίες

Αναμφισβήτητα, οι άμεσες ανάγκες των νοσοκομείων και των ιδρυμάτων υγείας (προμήθειες, υπηρεσίες και δημόσια έργα) πρέπει να καλυφθούν το ταχύτερο δυνατόν.

⁽¹⁴⁾ Άρθρο 27 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹⁵⁾ Άρθρο 28 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹⁶⁾ Άρθρο 28 παράγραφος 6 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹⁷⁾ Άρθρο 28 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹⁸⁾ Άρθρο 28 παράγραφος 6 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

⁽¹⁹⁾ Άρθρο 84 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Το κατά πόσον αυτό καθιστά αδύνατη την τήρηση ακόμη και των πολύ σύντομων προθεσμιών της επισπευσμένης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας (15 και 10 ημέρες αντίστοιχα για την υποβολή των προσφορών) θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση, αλλά αποτελεί υπαρκτή πιθανότητα στην πλειονότητα των περιπτώσεων, τουλάχιστον σε σχέση με τις σημαντικά αυξημένες βραχυπρόθεσμες ανάγκες, καθώς αυξάνεται η καμπύλη μετάδοσης.

Όπως διευκρινίζεται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ⁽²⁰⁾, αν γίνεται επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης, η σχετική σύμβαση πρέπει να ανατίθεται χωρίς καθυστέρηση. Η εξαίρεση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για την ανάθεση συμβάσεων για τις οποίες απαιτείται περισσότερος χρόνος απ' ό,τι θα απαιτούνταν αν είχε εφαρμοστεί διαφανής —ανοικτή ή κλειστή— διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης (ανοικτής ή κλειστής) διαδικασίας.

2.3.3. Αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του απρόβλεπτου συμβάντος και του κατεπείγοντος χαρακτήρα

Ως προς την κάλυψη των άμεσων αναγκών των νοσοκομείων και των ιδρυμάτων υγείας σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, δεν μπορεί ευλόγως να αμφισβητηθεί η αιτιώδης συνάφεια με την πανδημία COVID-19.

2.3.4. Χρήση μόνο για την κάλυψη του κενού έως ότου βρεθούν πιο σταθερές λύσεις

Οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορούν να προσφέρουν τη δυνατότητα κάλυψης άμεσων αναγκών. Καλύπτουν το κενό έως ότου βρεθούν πιο σταθερές λύσεις, όπως συμβάσεις-πλαίσια για προμήθειες και υπηρεσίες, οι οποίες ανατίθενται με τις συνήθεις διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένων των επισπευσμένων διαδικασιών).

⁽²⁰⁾ Βλ. απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-352/12, της 20ής Ιουνίου 2013, σκέψεις 50-52.

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL